

Teigiamo mikroklimato kūrimas grupėje

Regina Zikarienė

auklėtoja, auklėtojos metodininkės
kvalifikacinė kategorija

Klaipėdos Regos ugdymo centras

Klaipėda
2012

Teigiamo mikroklimato svarba

- ❑ Šiuo metu įvairioje spaudoje, forumuose tėvams ir pedagogams yra daug rašoma apie pozityvųjį auklėjimą. Dažnai teigiama, kad siekiant sudaryti teigiamą mikroklimatą grupėje esminė sąlyga yra savo ugdytinio pažinimas. Sveikas vaikas – didžiausias džiaugsmas tėvams, tačiau retai kuris pamąstome, kad vaiko, o pagaliau ir mūsų visų gera savijauta visų pirma priklauso nuo mikroklimato šeimoje ir aplinkoje, kurioje praleidžiame didžiąją savo gyvenimo dalį (darželyje, mokykloje, darbe).
- ❑ Teigiamo mikroklimato kūrimas grupėje yra labai svarbus vaiko sveikatai. Jį sudaro: emociškai sveika grupė, palankus mikroklimatas – tarp vaikų, tarp vaikų ir pedagogų, ir ugdytinių tėvų. Labai svarbu, kad vaikas jaustųsi svarbus, saugus, mylimas. Sudaryti galimybę vaikui jaustis saugiam, svarbiam, reikšmingam – tai pagrindinės sąlygos mažylio emociniam komfortui, asmenybės formavimuisi.
- ❑ Išmokyti mažą vaiką bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiais ir bendraamžiais, taikiai spręsti konfliktus – vienas iš sudėtingiausių užduočių visai grupėje dirbančiai komandai.

Teigiamo mikroklimato pagrindas

- Sisteminga pedagogo veikla padeda vaikams suprasti vienas kitą, tapti jautresniais, draugiškesniais, paskatina padėti bendraamžiui. Suaugusiojo pavyzdys turi būti tinkamas, nestokoti pagarbos ir pasitikėjimo vienas kitu ir šalia esančiu vaiku: nekelti mažyliui pernelyg aukštų reikalavimų, nereikėtų dažnai naudoti liepiamosios nuosakos bendraujant tarpusavyje ir su vaikais. Moralizavimas, kritika, grasinimas, gėdijimas gali paskatinti vaiką užsisiklęsti savyje, atsiriboti nuo aplinkinių, pajusti nepilnavertiškumo, nepasitikėjimo aplinkiniais jausmą, ugdyti nesugebėjimą priimti sprendimus, išsakyti savo nuomonę.
- Teigiamo mikroklimato kūrimui grupėje turi vyrauti supratingumas, demokratiškas požiūris į vaiką, pagarba jam, gebėjimas išklaustyti vaiką: būtina švęsti šeimos, grupės, darželio šventes, kurti tradicijas, laikytis visiems vieningų taisyklių. Būtina mylėti vaiką tokia meile, kokią jis pažįsta: tai fizinis prisilietimas, paskatinamieji žodžiai, buvimas kartu, dovanėlės, patarnavimai.

Vaikų požiūris

- Vaikams buvo užduoti klausimai apie tai, kokios priežastys, kada jie blogai jaučiasi grupėje, dėl ko jie nerimauja, kas trukdo sukurti teigiamus tarpusavio santykius, gerai jaustis grupėje. Jie nurodė, jog:
  - kiti vaikai yra pikti,
  - nenori dalintis žaislais,
  - nenori kartu žaisti.
- Taip pat nemaža vaikų dalis įvardijo ir tokias priežastis:
  - noriu mamos,
  - nenoriu miegoti,
  - nepatinka sportuoti,
  - nenoriu valgyti,
  - neturiu draugų,
  - nepatinka kiti vaikai.

Visos šios vaikų nurodytos priežastys parodė, jog vaikai stokoja bendravimo įgūdžių, nežino, kaip išspręsti kilusius konfliktus, kaip pasakyti savo poreikius.

Teigiamo mikroklimato veiksniai

- Teigiamos grupės aplinkos sukūrimui, stabilumo ir saugumo ugdytiniui užtikrinimui labai svarbūs veiksniai:
  - fizinė grupės aplinka,
  - psichologinė aplinka,
  - teigiamų pozityvių santykių palaikymas su vaikais.

Fizinė grupės aplinka

- Grupėje turi būti daug įvairių spalvų;
- Žaislų;
- Minkštų kampelių žaidimams ir poilsiui;
- Vietelė norinčiam pabūti nuošaliau;
- Ryto ratelis – tai buvimo forma, kuri labiausiai jungia ir padeda visiems matyti vieni kitus, būti tarp kitų vaikų. Čia ypač svarbu, kad aplinka būtų rami, draugiška. Tai skatina kalbėtis apie svarbius vaikui dalykus.

Psichologinė grupės aplinka I

- Tai palankiausia galimybė bendradarbiauti su vaiku:
  - Labai svarbus dalykas – darnūs santykiai grupėje.
  - Žinojimas, kad jiems visiems egzistuoja vienodos ribos ir taisyklės vaikams būtinas, kad jie jaustųsi saugūs, žinotų, ką daryti. Vaikai negimsta savaime drausmingi, paklusnūs, turintys susiformavusią vertybių sistemą. Taigi, ypač svarbu, kad vaikai dalyvautų susikuriant grupės taisykles. Tuomet:
    - jie jaučiasi įsipareigoję jų laikytis,
    - sumažėja nerimas bendraujant tarpusavyje,
    - vaikai mokosi gyventi, bendrauti.
- Taisyklės pirmiausia turi būti orientuotos skatinti ir palaikyti bendruomeniškumo jausmą. Darželio grupėje galima gana aiškiai nustatyti narystės grupėje ribas ir simbolius, kurie dažniausiai pasirenkami pagal grupės pavadinimą, pvz., „Liūtukų“. Mažieji lengvai ir greitai sutapatina save su konkrečia grupe. Jie žino, į kurią patalpą kas rytą turi ateiti, koks piešinukas kabo ant jų grupės durų, spintelės ir pan. simboliai ir pažįstama erdvė sukuria aiškumą ir saugumą.

Psichologinė grupės aplinka II

- ❑ Vaikai jaučiasi saugūs, kai visi jų jausmai priimami ir išgirstami. Tai ir nuliūdimas, ir susijaudinimas, pyktis ir pavydas. Vaikai tik mokosi pažinti šiuos jausmus, todėl suaugusiojo pagalba čia ypač svarbi.
- ❑ Labai svarbu nekritikuoti vaikų už tai, kokie jie yra, o vertinti tik jų elgesį, reaguoti į jų poelgį: pvz.: man nepatinka, kad tu nustūmei Tomą. Taip konkrečiai nurodome, kas mums nepatinka nepasmerkdami paties vaiko.
- ❑ Kadangi vaikas reaguoja ne į auklėtojos žodžius, o į jos veiksmus, ypač svarbu, kad kasdieniniame grupės gyvenime pastebėtume kiekvieną netinkamo elgesio apraišką ir ją aptartume. Taip auga vaikų sąmoningumas atpažįstant netinkamą elgesį.

Teigiamų, pozityvių santykių palaikymas su vaikais

- Svarbu pažinti vaiką, sužinoti, kuo jis domisi (mėgstamos knygelės, žaislai, veikla, šventės ir kt.), koks jo temperamentas, kas išprovokuoja netinkamą elgesį, kas padeda nusiraminti, kas jam palengvina bendravimą ir pan.

- Jei vaikas išgyvena nesėkmę, jam reikia mūsų palaikymo. Ne, ne barimo, grasinimo. Negalima palikti jų vienu sielvartauti. Labai svarbu nuraminti vaiką jo bėdoje. Jei ko neleidžiame, tai turi būti grindžiama ne principu, ne nuotaika, tai turi būti sąžininga. Ir jeigu dėl rimtos priežasties ko nors vaikui neduodame, o vaikas prieštarauja, nesutinka, galima jį guosti, pabandyti užjausti, suprasti. Taip vaikas mokosi gyventi realybėje, susitarti, nusileisti ir pan.

Pasakų reikšmė vaikų gyvenime

- ❑ Vaikystėje kone kiekvienas susiduria su pasakų pasauliu. Vaikai, kuriems buvo sekamos ar skaitomos pasakos, užauga kūrybiškesni. Vaikystė be pasakos ir būtinos stebuklų dozės palieka nepataisomos žalos įspaudą visam žmogaus gyvenimui: jam sunkiau išsaugoti viltį, jis gali jaustis nelaimingas ir vienišas. Kuo ilgiau vaikas tiki geraisiais burtininkais ir stebukladariais, fėjomis, kad piktadarius, raganas ir slibinus galima nugalėti, tuo ryškesnis, džiaugsmingesnis ir optimiškesnis būna jo gyvenimas.
- ❑ Pasakų dėka, kur dažniausiai vyksta gėrio ir blogio kova, vaizduojamas žiaurus elgesys, neteisybė, apgaulės. Taip vaikai susipažįsta su šio pasaulio tikrove, su nerimą keliančiomis situacijomis ir randa pavyzdžių, kaip spręsti problemas. Pasakos suteikia tikėjimą ir viltį, kad kovojantis už gėrį žmogus, įveikęs daug pavojų, galų gale pasiekia pergalę – jis nugalė blogį.

Vaikas darželyje

- Darželį vaikui reikėtų suvokti ne tik kaip pramogų, žaidimų ir laisvalaikio buveinę. Tai kaip ir vaiko darbas, prie kurio jį reikia pratinti nuo mažų dienų. Darželis moko pirmųjų lavinamųjų įgūdžių:

- bendrauti,
- mokytis piešti,
- šokti,
- žaisti,
- susitvarkyti.

Visa tai formuoja vaiko asmenybę, todėl vaikas tą turi atlikti su malonumu.

Išvados

- ❑ Geriausias mokytojas vaikui – suaugusiojo pavyzdys.
- ❑ Teigiamas mikroklimatas, kuris vyrauja grupėje, sąlygoja vaikų elgesį: vaikai vienas kitą geriau supranta, labiau pasitiki savimi, lengviau išgyvena nuotaikų svyravimus. Vyraujantis mikroklimatas nulemia vaikų drausmingumą, sąžiningumą, gerumą.
- ❑ Ypatingai didelę reikšmę vaikų ugdymui turi teigiamo psichologinio klimato kūrimas ir išsaugojimas grupėje, stabilumo ir saugumo ugdytiniui užtikrinimas.

Pasiūlymai, rekomendacijos

- Įsiklausykime į vaiką, jo norus, supratimą, parodykime, kad rūpinamės juo, esame pasiruošę tenkinti jo poreikius;
- Suvokime, kad vaikui, kuris išgyvena nesėkmę, reikia palaikymo. Ne, ne barimo, grasinimo. Nepalikime vaiko sielvartauti vieno.
- Labai svarbu nuraminti vaiką jo bėdoje.
- Būkime su vaiku sąžiningi, jei ko neleidžiame, tai turi būti grindžiama ne principu, ne nuotaika. Jei vaikas prieštarauja, nesutinka, galima jį guosti, pabandyti užjausti, suprasti. Taip vaikas mokosi gyventi realybėje, susitarti, nusileisti ir pan.
- Būtina turėti grupėje stabilumo suteikiančių dalykų – budėjimo grafiką įvairiose zonose, atėjimo į grupę atsižymėjimą ir pan.

Naudotos literatūros sąrašas

- I. Bieliauskienė, O. Monkevičienė, A. Okunauskienė. Programa „Vadovas konsultanto padėjėjui“, 2 dalis. Vilnius, 2009.
- P. A. Coulinghlin ir kt. Į vaiką orientuotų grupių kūrimas / Knyga auklėtojai. Vilnius, 1997.
- <http://www.augink.lt/index.php?page=pozityvioji-disciplina-kas-tai>
- http://www.gimtasiszodis.lt/dambrauskiene_08_1.htm
- <http://www.ikimokyklinis.lt/index.php/straipsniai/specialistams/grupe--mazoji-bendruomene-ar-reikalingos-taisykles-visiems-/4069>

Ačiū už dėmesį!
